

POLITIKA IN MORALA V VZAJEMNEM POSLUŠANJU

DRAGO K. OCVIRK

Pred velikim parnom je predsednik Drnovšek naslovil na Cerkev nekaj ocen in pričakovanj. Gotovo je svojevrsten kompliment Cerkvi, domači in vesoljni, če ji politik, ki je v vrhovih politike že dve desetletji, prizna pomembno vlogo pri ustvarjanju boljšega sveta. Človek dobi vtis, da je Drnovšek, potem ko je v politiki prelezel vse hribe, preplezal vse stene in se povzpел na njen vrh, ugotovil, kako nepomembno in neplodno je politično delo, ker ne more izboljšati sveta. Sam je našel rešitev za probleme v duhovnosti, ki prekipeva od „pozitivnih energij in razmišljanj“ in vodi v „vitjo zavest“. Cerkev bi tu utegnila biti prav koristna, seveda če bi se vključila v njegovo ustvarjanje „vitje zavesti“, če bi svoje „pozitivne energije“ pokurila za razgibanje pravičnosti in razvoja od Jesenic do Brežic, od Kopra do Lendave, od Darfurja do Šrilanke, od Nanavuta do Bolivije. Tega doslej še ni zmožla v celoti in je v preteklih letih na veliki parnen natosila „s prižnice marsikatero politično pridigo“ nič hudega slutečim, ki so si priti v cerkev akumulirali „pozitivno energijo“ in dvigali „zavedanje“.

Predsednik države zastavi Cerkev vprašanje: „Ali ne bi morala Cerkev, kot moralna in verska avtoriteta, bolj jasno potrkati na vest svetovnih oblastnikov? Jim povedati, da to, kar počnejo, niti približno ni podobno Kristusovemu nauku, pač pa prej Satanovemu?“ Toda ali ni prav tega delala Cerkev tako v totalitarni državi, ki ji je predsedoval tudi Drnovšek, in v novi državi, ki ji je prav v tranziciji vladal Drnovšek in si je tovarinja tedaj prilastila skupno premoženje in se prelevila v kapitaliste? V obeh primerih so tisti pri koritu vpili, da se Cerkev ukvarja s politiko in zahtevali, naj molči, da bodo v miru dokončali svojo raboto.

Ker me je zanimalo, kaj ima Drnovšek za „politično pridigo“, sem malo pobrskal po arhivih. Nadškof Rode je v svoji prvi pridigi za veliki parnen na Brezjah govoril o pomanjkanju veselja do življenja, ki se kaže tudi v upadanju rodnosti in ustavni zaprti splava. Za teфа vlade — bil je Drnovšek — rodnost ni bila problem, splav pa ob vsej ljubezni do vsega živega te kar zagovarja. Pridiga, ki dvigne preprogo, pod katero je politika pometla svoje smeti, je za politiko politična. Enako je bilo leto kasneje, ko je nadškof spodbujal k odgovornosti za družbo in državo predvsem prek močne civilne družbe. Tedanja oblast se je zbla za oblastni monopol in je seveda Cerkvi očitala politizacijo. In tako bi mogli napovedati, vse dokler je bil Drnovšek predsednik vlade, in tako razmišljajo njegovi tovarini zdaj, ko so v opoziciji. Ko Cerkev trka na vest domačih oblastnikov, je to politika; politika je tudi, ko jim pove, „da to, kar počnejo, niti približno ni podobno Kristusovemu nauku, pač pa prej Satanovemu“. Ali ne bi Drnovškova ugotovitev, da mačka zacvili, ko ji stopi na rep, veljala tudi za politike njegovega kova in iz njegovih vrst? Ko se namreč Cerkev dotakne osnovnih etičnih in družbenih vprašanj, ko potrka na vest politikov, jo ti zavrnejo s floskulo o „politični pridigi“. Morda mi bo kdo očital, da sem do Drnovška krivičen, kajti kar je bilo, je bilo, zdaj pa se je spreobrnil in ima samo dobre namene, samo „pozitivno razmišljanje“. Vse to tudi sam slinim, vendar bom Drnovšku verjel, da mu ni do politike, ko bo odstopil s predsedniškega položaja. Skratka tedaj, ko bo uskladi namene in besede z dejanji.

To pa ne pomeni, da se strinjam z omalovaževanjem politike. Nasprotno, kajti ta je edino sprejemljivo sredstvo za vodenje skupnih zadev. Če je ni, zagospodarijo ali razsvetljenci s svojimi gibanji, ali mafijske združbe ali verski fanatiki Bin Ladnovega kova. So bili komunisti in nacisti kaj drugega kot vsi ti skupaj?

Vaclav Havel, ki se je prav takim postavil po robu, je zapisal: „Kljub političnim stiskam, s katerimi se srečujem vsak dan, sem vedno globoko prepričan, da politika ni bistveno sramotno opravilo, kolikor pa to je, je le zaradi ljudi, ki jo takšno naredijo. Strinjal bi se, da lahko politika bolj kakor kakšno drugo področje človekovega delovanja zapelje človeka k slabim dejanjem in zato postavlja pred ljudi vitje zahteve. Vendar nikakor ni res, da mora politik lagati ali spletkariti. To je popoln nesmisel, ririjo pa ga ljudje, ki hočejo — Bog ve čemu — druge odvrniti od tega, da bi se ukvarjali z javnimi zadevami. (...) Ni res, da lahko v politiki uspejo le neobčutljiv cinik, nadutež, zgaga in vulgarni; take res privlači politika, toda na koncu bosta vedno bolj cenjena spodobnost in prava mera. Menim, in to potrjujeta moja izkušnja in opazovanje, da je politika kot uresničevanje morale možna. Nikakor pa ne trdim, da je vedno lahko iti po tej poti.“

(Po Družini)

Pritožba tožilca v primeru Ribičič zavrjnena

Vitje sodišče v Ljubljani je zavrnilo pritožbo vrhovnega državnega tožilca Andreja Polaka zoper odločitev zunajobravnavnega senata ljubljanskega okrožnega sodišča, ki je zavrnilo zahtevo tožilstva za preiskavo v zadevi Mitja Ribičič. S tem je zadeva postala pravnomočna.

Vitje sodišče je svojo zavrnilno odločitev utemeljilo s tem, da ni utemeljenega suma za preiskavo. S to odločitvijo Vitjega sodišča v Ljubljani so izčrpane vse pravne možnosti tožilstva. Ribičičev advokat Čeferin je pojasnil, da je Vitje sodišče v Ljubljani ugotovilo, da vsi dokazi, ki jih je predložilo tožilstvo, kažejo, da ni niti dovolj suma, da bi lahko začeli postopek zoper Ribičiča, kaj te, da bi ga na njihovi podlagi kasneje obsodili.

Zahtevo za preiskavo zoper Mitjo Ribičiča zaradi kaznivega dejanja hudodelstva zoper civilno prebivalstvo po prvem odstavku 374. člena kazenskega zakonika je Vrhovno državno tožilstvo sicer vložilo 21. aprila letos. To je bila že druga tovrstna ovadba za Ribičiča v enem letu. Kriminalisti so namreč že maja lani nekdanjega visokega funkcionarja organizacije OZNA (od-

delka za zaščito naroda) za Slovenijo ovadili zaradi suma storitve kaznivega dejanja genocida.

Preiskovalna sodnica je zahtevo tožilstva v začetku junija zavrnila, njeno odločitev pa je slab mesec kasneje potrdil tudi zunajobravnavni senat ljubljanskega okrožnega sodišča. Ta je ugotovil, da iz samih vprašanj, na katera naj bi po predlogu tožilstva odgovorili zgodovinarji, kot na primer, ali zapis Ribičičevega imena nujno pomeni, da je sodeloval pri odločanju o usmrtitvi aretiranih, in kakšna je bila njegova vloga pri tej odločitvi pri vsaki posamezni konkretni osebi, izhaja, da posredno sam vrhovni državni tožilec priznava, da v tej kazenski zadevi nima zadosti dokazov za utemeljenost suma, je tedaj pojasnil Ribičičev zagovornik.

Odločitev ljubljanskega

vitjega sodišča v zadevi Ribičič je veliko razočaranje, da nismo v vseh teh letih zmožni priti do nekega pravnega zaključka zadev, ki „morijo nato dupo“, je v izjavi novinarjem med sejo izvršilnega odbora NSi povedal predsednik stranke Andrej Bajuk. Generalna državna tožilka Barbara Brezigar pa je v pogovoru za Odmeve na TV Slovenija dejala, da državni tožilci obžalujejo, da v zadevi Mitja Ribičič preiskava ni bila uvedena.

„Skrajno sramotno je, da demokratska Slovenija v 15 letih obstoja in po 60 letih od povojnih pobojev ni uspela najti enega zločinca in ga pripeljati pred sodišče,“ v imenu Nove Slovenske zaveze pravi nekdanji generalni državni tožilec Anton Drobnič. Sodišče ima dvojna merila, saj je bilo v zadevi Ribičič strogo natančno in precizno, medtem ko isto sodišče, včasih celo isti sodniki, v drugih primerih ravnajo popolnoma drugače, poudarja Drobnič. Tako so Mitjo Ribičiča „v enem letu oprostili vseh obtožb, v primeru škofa Gregorija Rožmana pa v 60 letih niso niti začeli postopka za preveritev sodbe, medtem ko so ga obsodili v desetih dneh“.

Table samo te enojezične

Krajevne table na avstrijskem Korotkem bodo odslej samo te enojezične, je napovedal deželni glavar Joerg Haider. Dvojezičnost, ki jo zahteva zakon o narodnih skupnostih, bodo zagotovili z dodatnimi tablam s slovenskim napisom. Haider je ukrep utemeljil z zakonom o cestnem prometu, ki prepoveduje „moteče ali prepolne napise“ na krajevnih tablah. V Pliberku in Drveni vasi bo tako Haider enojezičnim tablam dodal tablo s slovenskim napisom.

Kot je napovedal Haider, bodo v prihodnje na avstrijskem Korotkem nadomestili vse obstoječe dvojezične table z modro obrobo, ki obenem pomenijo omejitev hitrosti na 50 kilometrov na uro, z novimi zgolj enojezičnimi. Kjer zakon o narodnih skupnostih predvideva dvojezično topografijo, bodo enojezične table opremili z dodatnimi tablam s slovenskim krajevnim imenom.

Ta napoved je že vzbudila vrsto negativnih odzivov. Organizacije korotkih Slovencev so glavarjevo najnovejšo domislico odločno zavrnilo kot „žalostni virek poskusov norčevanja iz pravne države Avstrije“. Negativno so se odzvale tudi ostale avstrijske stranke in strokovnjaki za avstrijsko ustavno pravo.

„Dovolj je Haiderjevega norčevanja!“ sporočilo za javnost začinjajo v Narodnem svetu korotkih Slovencev (NSKS) in dodajajo, da je najnovejša napoved deželnega glavarja „nov žalostni virek poskusov norčevanja iz pravne države Avstrije“. Od zveznega kanclerja Wolfganga Schuessla zahtevajo, da takoj „z jasnim in nedvoumnim uradnim navodilom poskrbi za konec teh neumnosti“. Kot poudarjajo, bo kancler, če bo te naprej molčal, postal „sokriv za to neverjetno krčenje ustave in prav žaljivo ignoriranje manjšinskih pravic“.

Predsednik Enotne liste, edine politične stranke Slovencev v Avstriji, Vladimir Smrtnik, medtem glede najnovejšega predloga Haiderja in njegovega Zaveznitva za prihodnost Avstrije (BZOe) ugotavlja, da je „k tej komediji Haiderja in Doerflerja odveč vsak vsebinski komentar“.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm je po poročanju avstrijske tiskovne agencije APA najnovejšo potezo Haiderja označil kot „čisto predvolilno domislico“. „Čudi me le, da je pripravljen nekdo v tako banalno vprašanje

vložiti toliko energije,“ je dejal Sturm, in dodal, da 7. člen Avstrijske državne pogodbe velja v celi Avstriji in če bi Haiderjevo zamisel sprejeli, bi jo morali uvesti tudi na Gradiščanskem, kar pa po njegovem ni uresničljivo. Ob tem je izrazil prepričanje, da bo avstrijski kancler Schuessel ustrezno ukrepal.

Kritiko na račun odstranitve 28 dvojezičnih krajevnih napisov na Korotkem je izrekel tudi avstrijski predsednik Heinz Fischer. Slednji je v pogovoru za izdajo časnika Kronen Zeitung Haiderjeve napovedi povezal s predvolilnim bojem za mesta v avstrijskem parlamentu, poroča avstrijska tiskovna agencija APA.

Po Fischerjevih besedah je „cilj Haiderjevega načrta očitno ta, da se v predvolilnem času te bolj oddalji od vsebine Avstrijske državne pogodbe in sodb ustavnega sodišča,“ je kritičen avstrijski predsednik.

Napovedano je nato v Pliberku tudi že uresničil in skupaj z deželnim svetnikom za promet Gerhardom Doerflerjem dodal zgolj enojezični nemški krajevni tabli manjšo tablo s slovenskim krajevnim imenom.

Na slovenskem ministrstvu za zunanje zadeve (MZZ) so „z začudenjem sprejeli novico o najnovejših zapletih v zvezi z dvojezičnimi krajevnimi napisi na avstrijskem Korotkem, vključno s postavitvijo slovenske tablice k enojezičnemu nemškemu napisu v Pliberku“. Ta dejanja ne predstavljajo zagotavljanja pravic slovenske manjšine, kakor izhajajo iz Avstrijske državne pogodbe (ADP) in odločb avstrijskega ustavnega sodišča, so te sporočili na MZZ.

„Tovrstna ravnanja, ki sodijo v kontekst predvolilnega dogajanja v sosednji Avstriji, tudi ne prispevajo k sožitju slovenske manjšine in večinskega prebivalstva na avstrijskem Korotkem,“ menijo na MZZ.

Na ministrstvu pričakujejo, da bodo avstrijske oblasti nadaljevale s prizadevanji za čimprejšnjo uveljavitev odločb avstrijskega ustavnega sodišča in uresničitve 3. točke 7. člena ADP. Zato pričakujejo, da bodo avstrijske oblasti preprečile ravnanje, ki je žaljivo do slovenske narodne manjšine v Avstriji in navezadnje do državljanov Slovenije, ki je — enako kot Avstrija — članica Evropske unije.

Srečanje dr. Andreja Bajuka z rojaki v Buenos Airesu

Kot smo že poročali v našem listu, se je minister za finance RS in predsednik stranke Nove Slovenije, dr. Andrej Bajuk mudil na privatnem obisku pri sorodnikih v Argentini. Po bivanju v Mendosi je stopil v stik tudi z organizirano slovensko skupnostjo v Buenos Airesu. V tem okviru je imel predavanje, ki ga je organiziral območni odbor NSi za Argentino in Južno Ameriko.

Srečanje je potekalo v petek 11. avgusta zvečer v prostorih Slovenske hiše. Začel ga je predsednik Območnega odbora dr. Vital Anič, ki je pozdravil predavatelja, goste in rojake, ki so domala natrpali gornjo dvorano.

Naslov predavanja je bilo „Slovenija danes in jutri“. Vendar je dr. Bajuk v začetku svojega nagovora segel daleč v slovensko zgodovino in poudarjal, kako je narod vztrajal v težkih okoliščinah in preživel stoletja, dokler se ni končno povzpela na raven državnosti. Čut pripadnosti je bil tisti, ki nas je držal pokonci, na poti do visokih ciljev. Nakazal je, kako je Slovenija enakopravno stopila v Evropsko zvezo. Opozarjal je, da imamo odgovornost za tiste, ki so v preteklosti sejali, pa niso doživeli žetve.

Razlagal je nato politični položaj v Sloveniji, težave s katerimi se srečuje sedanja vlada. Glavno delo je uresničiti demokracijo v realnosti, v vsakdanjosti. Slovenci se moramo zavedati, da smo lastniki svoje države. Nakazal stanje v slovenskem gospodarstvu ter prikazal Slovence kot delavne in podjetne ljudi. Opozarjal je na hude

Med predavanjem, v prvi vrsti, od leve proti desni: častni konzul RS v Entre Rios g. Carlos Cesar Bizaj, častni konzul RS v Buenos Airesu g. Herman Zupan, gospa Katarina Grintal Bajuk, veleposlanik RS v Argentini, prof. Avgustin Vivod in gospa, predsednica argentinske sekcije SDS Andrejka Dolinar Hrovat ter dr. Marko Kremžar.

probleme, kot je na primer nizka rodnost. Nakazal položaj Slovencev po svetu in tej novi realnosti, v kateri lahko emigracija odigra odločilno vlogo.

Govoril je tudi o stranki Nova Slovenija in kaj predstavlja na slovenskem političnem prostoru. Končno je podal optimistično vizijo prihodnosti. Po njegovem obrtnem podajanju

so mu prisotni stavili na vrsto vprašanj o različnih temah slovenske sedanjosti, o položaju v stranki in o problemih, s katerimi se Slovenija srečuje. Razgovor se je kar zavlekel in se nato nadaljeval v gostinskih prostorih, ob prigrizku in kozarcu. Bil je res lep večer, s katerega so vsi odhajali zadovoljni in utrjeni v zavesti slovenstva.

Prof. Andrej Jan in njegov zbor ponovno med nami

Meseca septembra bo pevski zbor „Coro de Niños y jóvenes cantores de Bariloche“ in „Cantata Nativitalis“ pod taktirko prof. Andreja Jana gostoval v Buenos Airesu. Na programu imajo kot prvi glasbeni nastop v petek, 8. septembra v cerkvi Iglesia Inmaculada Concepción v Belgranu.

Svetovni dnevi slovenske literature

Na 50 univerzah po svetu bodo med 20. in 25. novembrom potekali Svetovni dnevi slovenske literature. V tem obdobju se bo tujemu občinstvu in tamkajšnjim študentom na slovenističnih študijskih programih predstavilo 40 sodobnih slovenskih literarnih ustvarjalcev z najkakovostnejšim literarnim opusom.

„To bo največji tovrstni projekt doslej,“ je povedala predsednica programa Slovenščina na tujih univerzah Alojzija Zupan Sosič.

Avtorji so bili izbrani na podlagi kakovosti literarnega opusa, njihovega delovanja in ustvarjanja, poznavanja jezika in kulturnega okolja, v katerem bodo gostovali, mnenja o avtorjih pa so podali tudi lektorji na slovenističnih študijskih programih, je dejala Sosičeva. Pri tem je dodala, da so bili v izbor vključeni avtorji različnih starostnih generacij, in sicer od uveljavljenega Borisa Pahorja do mladega upa Nejc Gazvode.

Avtorji bodo skupaj z lektorji in študenti slovenščine na tujih univerzah pripravili pester program, ki ga bodo sestavljali literarni večeri, prevajalske in literarne delavnice ter predavanja v tujih jezikih.

Priprave na gostovanje slovenskih literarnih ustvarjalcev so se na tamkajšnjih univerzah že začele, saj študenti že prevajajo izbrana literarna dela. Omenjeni prevodi bodo objavljeni v posebni promocijski publikaciji, almanahu, v katerem bo predstavljena tudi celotna slovenska sodobna književnost.

Letomji Svetovni dnevi slovenske literature bodo po besedah Sosičeve pokazali, da se slovenska literatura razlikuje od drugih evropskih literarnih tokov in da ima ravno zaradi te drugačnosti svoje mesto v svetovni literaturi. Omenjeno trditev je utemeljila z besedami, da je „ideja nadnacionalne subjektivitete umetna in zato nujno obsojena na propad“.

V soboto, 9. septembra se bo predstavil v Slovenski hiši v okviru Slovenske kulturne akcije ob 20. uri. Naslednji dan pa bodo peli v župniji Jesús en el Huerto de los Olivos, nasproti trga v Olivosu.

Repertoar, ki ga nam bodo izvajali, so Gallusove skladbe, dve anonimni iz jezuitskega naselja Chiquitos, eno od Domenica Zipolija (1688-1726) in eno od Nahuel Díaz de Oliveira (1735-1813).

Drugi važen del pa bo obsegal božične kantate s solisti, zborom in orkestrom.

ROJSTVO IN DELOVANJE ZBORA

Marca 1969 je Lučka Kralj Jerman ustanovila zbor „Coro de Niños y jóvenes cantores de Bariloche“. Vodila ga je do konca leta 1984. Zbor je nastopil na mnogih važnih koncertih širom Argentine. Leta 1982 so pa na pevsko turnejo v Švico, Italijo in Nemčijo. Največje veselje in priznanje je pa bilo, ko so peli papežu Janezu Pavlu II.

Med leti 1985 in 1986 je zbor vodila Laura Esteves. Marca 1997 pa je prevzel vodstvo zbora profesor Andrej Jan, ki je dokončal svoje glasbene študije v Dirección coral del Conservatorio Julián Aguirre v Buenos Airesu. Od takrat naprej se je udeležil vrsto izpopolnjevalnih tečajev predvsem v zvezi z zborovsko tematiko v Argentini in Čilu.

Repertoar tega zbora je zelo pester: od gregorijanskih skladb do sodobnih komponistov. Najboljše interpretacije so od komponistov kot: Giacomo Carissimi, Marc Antoine Charpentier, Juan Carlos Delli Quadri, Franz Joseph Haydn, Johann Michael Haydn, Claudio Monteverdi, Wolfgang Amadeus Mozart, Iacobus Gallus ter razni ameriški baročni skladatelji in interpretacija villancicos — narodnih božičnih pesmi.

Za XXXV „Navidad Coral“ je prof. Andrej Jan predstavil svojo skladbo Magnificat. Od tedaj naprej je skomponiral za svoj zbor še druge skladbe: Requiem, Sedem motetov za božič, Božična kantata, itd.

Zbor je imel nedavno nastopov po Argentini, med drugim v zlatem salonu teatra Colón in v najvažnejših čilskih mestih. Decembra 2005 je zbor tudi nastopil s Camerato Nativitalis. Avgusta 1994 si je pridobil v priznanje odlikovanje Santa Clara de Asis. Povsod kjer je nastopal, je žel pohvale in občudovanje.

Zelo smo veseli, da bodo ponovno nastopili tudi v našem sredi s kvaliteto in profesionalnostjo, ki je lastna dirigentu Andreju Janu

K.C.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONA MIZERIT

Pretekli teden je bil zelo razgiban na političnem področju. Medtem ko vlada utrjuje svoje položaje, smo lahko zasledili prve resne korake do morebitnega skupnega nastopa opozicije, ki pa porajajo več vprašanj kot pa odgovorov.

Različni pogledi. Važnost besed je včasih večja, kot pa si to predstavljamo. Od tega, kaj pomeni določena beseda nekomu, je odvisno, če se bo ta oseba lahko sporazumela s prijateljem, ali pa celo z nasprotnikom. Če to velja v vsakdanjem življenju, je toliko bolj v politiki, kjer so včasih celo večje ali naglasni bistvenega pomena. To skromno razmišljanje ima svoj izvor v dogodkih preteklega tedna, ko so se začele določati nekatere smeri prihodnjega razvoja argentinske politike. V torek 22. so se v nekem hotelu v središču prestolnice sestali novodoliti zavezniki vladnega projekta široke fronte, s katero bo sklical predsednik doseči absolutno zmago na prihodnjih volitvah. Ob koncu tedna pa se je v mestu Rosario sestala konvencija radikalne stranke, in odločala o usodi te stoletne politične formacije, prav tako z obrazom obrnjenim na volilno leto. Pri enih in drugih so padale besede, ki jim na nasprotnem bregu ne dajo iste razlage.

Zopet „koncertacija“. Srečanje nevladnih pristav predsednika Kirchnerja je imelo poseben besedni prizvok. Odvijalo se je pod okriljem „koncertacije“. Slovar glagol „concertar“ razlaga kot „uskладiti, ujemati se“. V argentinski politiki je bila že večkrat uporabljena. Prvotni namen takega podviga naj bi bil, da vlada in opozicija dosežeta soglasje v rešitvi bistvenih narodnih problemov. To je seveda teorija. Praksa pa je doslej pokazala, da to besedo vsak razume po svoje. Zato je tudi sedanja koncertacija enostavno druženje „uskokov“, vseh tistih, ki so zapustili svoje stranke in prešli v vladno območje, naj bo kot vladni funkcionarji, ali pa da samo javno podpirajo (oziroma bodo podpirali) predsedniškega kandidata, ki ga bo določila vlada. V prvi vrsti so bili mendoški guverner radikal (doslej) Cobos, prav tako (doslej) radikal župan mesta Cordoba Luis Juez, bivša poslanka stranke ARI, sedaj vodja socialne službe za upokojeence (PAMI) Graciela Ocaña in podobni ljudje. Zato je tudi razumljivo, da se na tistem srečanju ni govorilo o težavah sedanjega stanja v državi, temveč je le vsak povedal, zakaj je tam. Vse skupaj je izzvenelo bolj kot opravičevanje provladnega položaja. Zaman smo pa čakali vsaj grobega osnutka nekega „narodnega projekta“, ki bi

moral biti edini cilj in edini vzrok katerekoli prave koncertacije

Radikali na razpotju. Znova se radikalna stranka bori proti svoji tragični zgodovini in kruti usodi. Konvencija stranke v mestu Rosario ni prinesla nič novega, temveč samo potrdila, da je pot navzdol zaenkrat neizbežna. Kot je bilo predvideno, so se zbrali samo „zvesti“ člani, s čimer je odpadla bistvena debata o kakršnikoli morebitni povezavi z vlado. Tudi izjava, ki so jo delegati izglasovali, je kritična do vlade in govori o „volilnem despotizmu“, ko se nanana na vladno akcijo za pridobivanje zaveznikov. Izjava pa je mila do članov stranke, ki so „zapadli“ temu grehu. Tudi tukaj so bile besede tako izbrane, da ostaja pot vrnitve odprta in se nihče ne more čutiti izključenega. Konvencija je obenem začrtala pot v tej predvolilni dobi. Zagotovila je, da se v nobeni provinci stranka ne bo vpletla v kako provladno volilno povezavo s tem, da je že ukazala intervencijo krajevnih oddelkov, kjer bi se kratice UCR pojavile na vladnih volilnih listinah. Poverila je vso moč predsedniku stranke (Roberto Iglesias), da izvede te akcije. Prav tako bo on imel nalogo, da se pogovori o kandidaturah neke široke povezave, ki naj stranko postavi v močno opozicijsko držo. Čeprav ni imenovan, je središču te akcije bivši minister Roberto Lavagna. Podprli bi njegovo predsedniško kandidato, a podpredsedniški kandidat mora izhajati iz vrst radikalizma. Že kar nekaj imen je na seznamu.

Še nerojena a že mrtva? Prav to pa postavlja hude zapreke možnosti enotne opozicijske volilne liste. Ta bi namreč morala združiti radikalizem, socialiste (ki so obiskali radikalno konvencijo in že začeli notranjo polemiko ob tem), pa vsaj še Macrijeve in Murphyjeve sredince. Bo Macri pristal (ali pa Murphy), da bi bil podpredsedniški kandidat radikal? Kako bodo določili vrstni red kandidatov za senatorje in poslance? Je sploh mogoče govoriti o skupnem programu tako različnih skupin, kot so socialisti in desno krilo Macrijeve stranke? S tega vidika lahko dvomimo o rojstvu te politične kreature. Se je pa te dni porodilo še drugo vprašanje: kdaj bodo volitve? Lavagna namreč trdi, da bo predsednik porinil volilni datum, predviden za oktobra, za nekaj mesecev prej. Inflacija, ki je po njegovem mnenju ni mogoče zamrzniti na dolgo dobo in pa bližajoča se energetska kriza, lahko prizadeneta vladni ugled in volilni rezultat. Bomo videli.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SAN MARTIN — Pod lipo domačo

Ob taktu barv IV Čudovit večer umetnosti in prijateljstva

„Hvaležen in srečen sem nocoj, ker sem z vami doživel čudovit večer umetnosti in prijateljstva,“ je v knjigo gostov zapisal udeleženec kulturne prireditve, v soboto 12. avgusta. Te večere je pred mirimi leti skoval kulturni referent Slovenskega doma v San Martinu, dr. Viktor Leber in je vsako leto zavzeto pripravil pester program. Letomnji je bil prav zares zadetek v polno, saj so vsi navzoči uživali ob likovni razstavi, petju, igranju in plesu.

Vabilu Slovenskega doma se je vladno odzvala Tilka Močnik, ki je v gornji dvorani izpostavila svoje slike in reliefe. Kulturni referent je ob otvoritvi razstave predstavil mlado umetnico. Tilka Močnik je dokončala študije na Šoli umetnosti v Lujanu in kot profesorica nadaljevala s študijem ter prejela naslov „licenciada“. Poučuje likovno umetnost v državnih šolah. Od leta 1989 je sodelovala na raznih razstavah v Museo de Arte Félix Amador v Lujanu, Biblioteca Florentino Ameghino, Centro Cultural v Mercedesu, v Slovenski hiši, Casa de la Cultura de la Municipalidad del Pilar in Universidad del Salvador Pilar. Razstavljena dela je strnila pod naslov „Spomin v zeleni noči kamnov“. Navdih za slikanje najde umetnica predvsem v naravi, zato prevladujejo barve zemlje in kamnov. Vsaka slika pa ni samo kombinacija barv in oblik, temveč je razmišljanje o človeku. S čopičem v roki se Tilka zatopi v slovensko in ameriško kulturo in odkriva skupne točke. Številni obiskovalci so z zanimanjem ogledovali dela, se pogovarjali s slikarko, ji izrekli zaslužene čestitke ter ji želeli uspehov na slikarski poti.

Prijatelji se radi med seboj obiskujejo. Veseli smo bili številne publike, ki je okoli devetih zasedla spodnjo dvorano v pričakovanju drugega dela večera. Zelo so nas razveselili prijatelji iz Carapačaja. Obiskala nas je folklorna skupina Maribor, ki jo vodi Ani Senovrtnik Resnik. Veselje do plesa že dvanajst let povezuje članice in člani te skupine, ki s svojimi nastopi pred slovensko in argentinsko publiko ohranjajo bogato slovensko dediščino. Reper-

Umetniška razstava posebej tudi za otroke

toar skupine obsega folkloro vseh slovenskih pokrajin. Vsak ples je strokovno in dovršeno izpeljan, vsakega tudi označuje natančno pripravljena nota. Na kulturni večer je skupina Maribor popestrila s tatarskimi in gorenjskimi plesi. Takti poskočnih slovenskih melodij in pa barve narodnih noš so vneli gledalce, ki so nastopu razigrano sledili in nastopajoče nagradili s silovitim ploskanjem.

Prijateljstvo gojimo tudi med brati in sorodniki. Zbližujejo nas skupni interesi in hotenja. Svet glasbe utrjuje prijateljske vezi med bratoma iz družine Sumnik. Martin in Tomaž sta že dobro poznana na naših odrih. Rade volje sta iz Slovenske vasi prihitela med nas, a ne praznih rok, saj se prijatelji radi obdarujejo. Mlada glasbenika sta poskrbela, da smo se posladkali z melodijami, ki sta jih privabila na orgle, flavto in harmoniko. Ti instrumenti so zanju kot igrače za otroka, ki se ob igranju sproščeno zabava in pri tem uživa. Brezhibno sta podala tri skladbe Astorja Piazzolla: *Otoño porteño*, *La muerte del ángel* in *Adiós Nonino* ter *Paseata* (Martin Sumnik). Publika seveda ni skoparila z aplavzi in je odličen nastop bogato poplačala.

Kar tradicija je že, da ta kulturni večer zaključijo krajevni Pevski zbor San Martín. Ubrani pevci in pevke ter njihova požrtvovalna pevovodkinja prof. Lučka Marinček Kastelic preko petja krepijo medsebojno prijateljstvo. Za složno delovanje večje skupine je potrebna mera razumevanja, spoštovanja, potrpljenja ... Zbor je ponovno dokazal, da se z vztrajnostjo in dobro voljo veliko doseže. Veselo sta zadoneli *Kupice nalijmo* (narodni motiv) in *Planinska* (Anton Foerster). Mogočnejši prizvok pa sta zadobili Mozartova *Lacrymosa* in Vivaldijeva *Glorija*, ki ju je precizno spremljala na orgle prijateljica prof. Anka Savelli Gaser. Poslušalci so bili spet radodarni s priznanjem, misleč, da je

programa konec, a na presenečenje vseh je napovedovalec predstavil še zadnjo točko programa.

Publika je kar osupnila, ko je stopil na oder Luka Debevec Mayer. Kako nas je vse toplo presenetil mednarodni pevec, ki si je utrgal nekaj časa in nas obdaril s svojim ... (res ne najdeva pravega pridevnika) baritonom. Žal sva le laični poslušalki in ne moreva nič strokovnega zapisati o nastopu. Zabeleženo naj pa ostane, da je Luka ponovno očaral poslušalce in predvsem poslušalke. Ob spremljavi virtuoznega pianista Cristiana Usciattija nam je (le kako?) podal sledeče skladbe: arijo *Figaro* iz opere *Figarova svatba* (W.A. Mozart), *Lastovkam* (korotki napev) in *El día que me quieras* (Gardel y Lepera). Odziv publike? S ploskanjem si je izprosila še dve pesmi za povrh. Bravo, Luka!

Prijatelji si izkazujejo hvaležnost. Ob koncu večera so

na vrsto pride zahvale in izročitve rož in spominčkov. Vsi nastopajoči so se zbrali na odru in bili deležni iskrene pohvale. Poleg že omenjenih so tudi sodelovali: Janez Filipič in sodelavci (scena, luči in zvok), Gabrijela Petkovšek (oblikovanje programa), Vivero Muñoz (rože), Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Iz srca zapeta Slovenija v Svetu je povezala vse navzoče in dala večeru doživet zaključek.

Prijatelji pa se ne razidejo kar na suho. Kar hitro se je napolnil gostinski prostor in spet je bilo živahno ob golažu in sladicah, ki so jih pripravile pridne gospodinje pod vodstvom Regine Leber. Lepo, prijetno, domače je bilo. Obogatili smo se ob umetniškem ustvarjanju. Preverili smo znova, da je prijateljstvo prava umetnost.

Sanmartinski lipi

PRISTAVA

Prijeten Café-concert

Zimske počitnice so nas zopet pripravile na glasbeni večer. To je bilo v soboto, 29. julija, in kljub ledeno mrzli temperaturi je potekal v prijetnem vzdušju in topli postrežbi že pri sprejemu. Program se je delil na dva dela, kjer so nastopili:

- Martin in Tomaž Sumnik na klavirju in harmoniki in sicer s Piazzolovim tangom *Otoño porteño*, *Balada para mi muerte*, *La muerte del ángel* in *Adiós Nonino*. Ponovno sta se izkazala kot mojstra Piazzole,

katerega glasbo očitno ljubita.

- Tatjana Gričar je na orgle zaigrala *Yesterday*, *Over the rainbow* in *Rey León*.

- Ani Rode je ob spremljavi Anke Savelli Gaser zapela venček slovenskih domoljubnih pesmi, posvečen 15. obletnici osamosvojitve Slovenije; *La paloma*, *Zvezda srebrna* in *Vals del adiós*.

- Luka, Pavel, Ivan in Tomaž Klemenčič: *Fall to pieces* in *my place*, *Fuego*, *Vse manj je dobrih gostiln*, *Ena bouha* in *Ostani z nami*. Pesmi Andreja Šifrer-

Klemenčičevi igrajo

Martin Dobovšek

ja so zbudile navdušenje in privabile publiko, da je pela.

- Andrejka Ker in prijateljica Cecilia sta zaplesali charleston, ki nas je popeljal v drugo desetletje dvajsetega stoletja.

- Martin Dobovšek (saksofon): *Strangers in the night*, *Para eso están los amigos*, *Canción para mi muerte*, *Vivir sin aire*, *Color esperanza*, *Mas allá* in *Tam kjer murke cveto*.

Znane melodije so zbudile pri nekaterih željo in korajžo, da so se odzivali vabilu Dominika in kar hitro stopili na oder ter peli s pomočjo besedila na ekranu (karaoke).

Ko je bilo programa že konec je Anka zopet prisledla h klavirju in zaigrala vrsto slovenskih pesmi, ki smo jih z navdušenjem prepevali. Bila je že nedelja, ko smo zapuščali Pristavo ... Z veseljem smo ugotovili, da je še veliko zagona med

Andrejka Ker in Cecilia med plesom

mladimi in ne tako mladimi ...

Hvala vsem nastopajočim. Uživali smo z vami instrumentalnimi izvedbami in z vami petjem. Hvala Dominiku Oblaku za vodstvo programa ter odgovornim za luči (Marko Čop), pripravo prostora (Andrej Golob s sodelavci), mladini, ki je stregla ter Moniki Kenda, Anki Gaserjevi in Maruški Klemenčič za splošno organizacijo.

AMKH

(Zaradi tehničnih zapreg, ni bilo mogoče objaviti fotografij vseh nastopajočih)

HODIL PO ZEMLJI SEM

Območje Soče II

Tolminska kotlina: leži na prehodu med alpskim, sredozemskim in celinskim podnebjem. Ti vplivi se kažejo v klimi in rastlinstvu. Tu se tok Soče počasi umirja.

Tolmin — 3900 prebivalcev. Mesto stoji na pomolu med rekama Soča in Tolminka, po njem se pokrajina imenuje Tolminsko, ljudje pa Tolminci. Je gospodarsko in upravno središče zgornjega Posočja in Banke grape. Razvita je elektrotehnična in gradbena industrija, v mesta je muzej in več pol, vedno važeje je turizem.

Kraj ima prometno lego ob cesti iz Furlanije na Gorenjsko, naseljen je bil že v prazgodovini, v 11. stol. je pripadal Oglejskim patriarhom, pozneje so se fevdalni gospodje večkrat menjali. Tu je bil leta 1713 zadnji večji kmečki upor v Sloveniji. Med 1. svetovno vojno je bilo mesto delno poruženo. Med vojnima je bil pod Italijo in slovenski živeli pod močnim fašističnim pritiskom. Prizadel ga je tudi potres leta 1976.

Na hribu Kozlov vrh nad mestom so našli prazgodovinsko gradinico, oglejski patriarhi so na tem hribu postavili grad, ki je sedaj v razvalinah. Pokopališča cerkev sv. Urha je tolminski kulturni spomenik, z romansko ladjo in obokanim gotiskim prezbiterijem, ki je bil leta 1470 poslikan s freskami. Ob cerkvi so našli staroslovansko pokopališče. V župnijski Marijini cerkvi se križajo baročni in rokokojski elementi. V muzeju so arheološke, etnografske in zgodovinske zbirke.

V okolici Tolmina so korita Tolminke in Zadlaničice, naravne znamenitosti, ki spadajo pod TNP. Reki sta si zdolbili po par 100 m dolga in čez 50 m globoka korita.

Tolmin je izhodišče planinskih poti v Krnsko pogorje in do Spodnjih Bohinjskih gora. V te planine se goni živino na poletno pašo in tam tudi izdelavajo sir.

Planina **Polog** in izviri Tolminke; nad njo je Javorica, s spominsko cerkvijo sv. Duha, ki so jo leta 1916 zgradili avstroogrski vojaki v spomin padlim soborcem. Imena padlih so vžgana v lesene plošče ob stenah, poleg je pa napis v latinščini: „Ultra cineres hostium ira non superest“ = Sovranstvo ne sega prek pepela umrlih (Vse kaže, da sedanji slovenski politiki ne znajo latinsko).

Na teh planinah je tudi precej sledov iz 1. svetovne vojne. Nad planino Polog je Polovka jama, ki je s svojimi 12 km dolgimi rovi in s čez 700 m izmerjeno globino najdaljši gorski jamski sistem v Sloveniji.

Bližnja majhna naselja so se Čadrag in Tolminske Ravne.

Malo nižje od Tolmina je naselje **Most na Soči**, do 1857 Na Mostu, do 1952 Sv. Lucija. Stoji nad sotočjem Soče in Idrijce in je pomembno staro prometno križišče. V bližini so Sočo leta 1938 zajezili za hidroelektrarno Doblar in je nastalo umetno jezero. Kraj je

privlačna turistična točka.

Arheološke najdbe postavijo Most na Soči med najpomembnejše prazgodovinske naselbine v Sloveniji. Začetki segajo v bronasto dobo: 1300-1100 let pred Kr., v železni dobi, od 8. do 4. stol pred Kr. je bilo naselje večje od današnjega, tu se je razvila tkzv. svetolucijska kultura, ki je segala do Bohinja. Od srede 19. stol. naprej so izkopal več antičnih stavb. Najdeni predmeti so po muzejih v Trstu, na Dunaju in v Novi Gorici.

Župnijska cerkev sv. Lucije ima gotško osnovo, a je baročno prezidana. Notranjost je poslikal T. Kralj. V župnišču je živel tu rojeni pisatelj Ivan Pregelj (1883-1960); romani: Tolminci, Zadnji upornik, Plebanus Joannes, Bogovec Jernej, novela Otroci sonca, in druge. V Buenos Airesu je Slovenska kulturna akcija izdala leta 1954 njegovo zbirko „Moj svet in moj čas“. Cerkev sv. Mavra med Kuki je omenjena leta 1192 v papeževi buli, od tu tudi najstarejše znano ime kraja: In Ponte sancti Mavri.

Če gremo naprej proti jugu, se bomo peljali mimo naselja Volče, s cerkvijo sv. Danijela iz 1501, ki ima bogato arhitekturno okrasje. Ob cesti stoji zanimivo gotško kužno znamenje iz 15. stol.

Druga naselja so **Čiginj** — vas je bila poružena, saj je tu tekla sotška fronta, sedaj je prenovljena. **Doblar**, kjer so turbine doblarske hidroelektrane.

Ročinj, vas leži na Ročinjskem polju, do sem že segajo od morja vplivi toplejšega podnebja, da so na pobočjih že vinogradi.

Tako pridemo do mesta **Kanal** — ok 1600 prebivalcev, slikovito naselje na obeh bregovih Soče, pod hribovjem Kanalski Kolovrat in planoto Banjnice, s že milejšim podnebjem. Tu so se zadnja korita, široka, a precej globoka, ki jih je dolbla Soča.

Prvi most čez Sočo so zgradili tu že Rimljani, leta 1264 se omenja že utrdba, kraj je bil prizadet v benetko-avstrijski vojni (1615-17), udeležen je bil v velikem tolminskem puntu 1713; med 1. sv. vojno je bil precej poružen.

V osrčju naselja so ohranjeni stropi bivšega obzidja. Stari del mesta stoji na ozki terasi levega brega Soče. Trg „Na placu“ je obdan z ozkimi ulicami, na njem stoji Neptunov vodnjak iz 1815 in cerkev Marijinega vnebovzetja z ohranjenim gotiskim prezbiterijem — 1430. Cerkev je verjetno iz 13. stol., po požaru 1632 baročno predelana in dozidana. Glavni oltar je benetko kiparsko delo iz 1740.

Ob trgu je park, kjer so doprsja Valentina Staniča (1774-1847, pesnik in planinec, „Staničeva koč“ na pobočju Triglava) in Marija Kogojca (1895-1956, skladatelj, mojster samospjeva, zbora in klavirske glasbe).

Zbral Franci Markež

SLOMŠKOV DOM

Družabni večer

V soboto 5. avgusta je odbor Slomškovega doma priredil družabni večer za ramotko mladino. Vabilu se

je odzvalo nad 70 fantov in deklet ter se vključilo v veselo razpoloženje, ki je vladalo na večeru. Odbor Slomškovega doma, ki mu predseduje Marko Selan, želi namreč vključiti v življenje v Domu čimveč mladih, ki so se iz tega ali onega razloga oddaljili. Obnovljene in nove dejavnosti v Domu naj bi vabile in povezovalе članstvo vseh starosti.

Dobra večerja, katero je imela na skrbi Veronika Javoršek in pomočniki pri parrilli, Franci in Lojze Miklavc ter Carlos Cepeda, družabne igre, katere je vodil prof. Jure Urbančič in prijetna glasba ob zvokih instrumentalnega Ansambla „Huéspedes de Sirma“ so pripomogli, da je večer potekal v splošno zadovoljstvo.

Družinska nedelja

V nedeljo 13. avgusta je osnovnošolski tečaj A. M. Slomška, ki ga vodi Helena Rode, pripravil slavje družinske nedelje. Pri nedeljski službi božji, ki jo je daroval župnik Franci Cukjati, so dejavno sodelovali

ŽENA IN NJEN SVET

Računalnik

METKA KLEVIŠAR

Za otroke, ki odrastajo danes, je računalnik nekaj povsem običajnega. Telefon, mobilni telefon, računalnik, televizija in seveda še marsikaj so stvari, o katerih mladi niti ne razmišljajo, da jih lahko tudi ne bi bilo. Še nam, ki smo vse te pridobitve korak za korakom spremljali, skoraj ne pride na misel, da smo nekoč živeli brez vsega tega. Zanimivo, toliko je stvari, ki nam delo olajšajo, pa imamo kljub temu vedno manj časa, kljub temu nismo nič bolj zadovoljni kot nekoč. Kot na primer takrat, ko si zaljubljeni niso vsak dan telefonirali enkrat ali večkrat, ampak so pisali pisma. Kdo danes sploh še piše? Razvoj gre pač v tej

smeri in ne moremo ga zaustaviti. Zdaj moramo samo v tej novi, drugačni situaciji paziti, da kljub vsem spremembam ohranimo človečnost, ki je za naše življenje nujno potrebna.

Gospa, s katero sva se pri frizerju zapletli v pogovor, mi je tožila prav o tem. Z možem sta oba upokojenca že nekaj let, oba s fakultetno izobrazbo. Mož se z računalnikom ni nikoli ukvarjal in tudi sedaj v pokoju mu tega ni bilo treba. Ona sama piše na računalnik in pozna najosnovnejše funkcije. Živita zadovoljno, veliko bereta, se pogovarjata z mnogimi ljudmi in imata občutek, da ob vsem kar doživljata, zorita v zrel sad.

Ob tem ju moti in boli odnos njunih vnukov. Kot da gre za dva

otroci iz slovenske šole s promjami pri darovanju in ubranim petjem sodobnih cerkvenih pesmi pod vodstvom Marcela Brule in spremljavi kitar.

Po zajtrku je bila na programu predstavitev knjige „Un viaje a la Esperanza“ o delu misijonarja Petra Opeke na Madagaskarju, ki jo je napisal Jesús María Silveyra. V imenu Slomškovega doma je avtorja pozdravila in predstavila Marjana Šušteršič Rezelj. Pisatelj je najprej predvajal na velikem zaslonu video o

misijonarjevem delu, ki ga je posnela korotška misijonarska ekipa, nato pa je posredoval svoja opazovanja in vtise z enomesečnega obiska pri Petru Opeki. Knjiga je bila tudi na voljo za nakup. Pisatelj se je vrnil poln navdušenja in občudovanja misijonarjevega dela in je to posredoval tudi številnim poslušalcem.

Sledilo je družinsko kosilo in družabni del praznika, saj na današnjo nedeljo vsa Argentina slavi otroški dan. Odbor staršev je pripravil vrsto iger na dvorišču in igriščih Doma, v popoldanskih urah pa je igranje tombole združilo otroke in starejše pri priljubljenem razvedrilu. Glavni dobitnik, kolo, je zadela Magdalena Rode, drugi dobitki pa so tudi kmalu dobili svoje lastnike.

J.T.

„OGLAR MORA BIT' MOJ“

Na Idrijskih Krnicah je tamkajnje turistično društvo pripravilo oglarsko nedeljo, že 12. po vrsti. Osrednji del kulturno-etnološke prireditve, ki se je z druženjem ob „kopi“ in zabavo začela že v soboto zvečer, je bil namenjen zgodovinskemu prikazu pridelave in uporabe premoaga, saj se je marsikatera družina na Idrijskem v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno preživljala prav z oglarjenjem.

NAJBOLJŠI SOSED JE ŽE KANDIDAT

Neodvisni kandidat za ljubljanskega župana, nekdanji predsednik uprave Mercatorja Zoran Jankovič, je zbral 3200 podpisov podpore volivcev in si tako zagotovil podporo, ki jo potrebuje za vložitev neodvisne kandidature na oktobrskih lokalnih volitvah.

NOVICE IZ SLOVENIJE

POŽIVITEV TEKSTILNE INDUSTRIJE

Družba Escada, ena vodilnih proizvajalk prestižne ženske mode na svetu, bo svoje celotne tehnično-razvojne zmogljivosti preselila v Gornjo Radgono. Gradnja novega razvojnega centra, ki bo obsegal 12.000 kvadratnih metrov, se je začela v ponedeljek, zaživel pa naj bi predvidoma aprila leta 2007. Opremljen bo z najsodobnejšo opremo konfekcijske industrije, v njem pa se bo zaposlilo okrog 150 delavcev.

DELA JE VELIKO, DELAVCEV PA MALO?

V Sloveniji je bilo v drugem četrtletju letos v povprečju 9560 prostih delovnih mest, kar je 18 odstotkov več kot v prvem trimesečju. Povečalo se je tudi število zasedenih delovnih mest, vendar v manjšem obsegu kot število prostih delovnih mest, zaradi česar je se zvižala stopnja prostih delovnih mest. Lani se je v Sloveniji povprečno število aktivnih prebivalcev, ki ga sestavljajo delovno aktivne osebe in registrirane brezposelne osebe, v primerjavi z letom prej povečalo za 0,5 odstotka na 904.989 oseb. Število delovno aktivnih prebivalcev je lani v povprečju znašalo 813.100 oseb, kar je 0,7 odstotka več kot predlani. Povprečno število registriranih brezposelnih oseb pa se je v primerjalnem obdobju zmanjšalo za odstotek na 91.889 oseb.

ZASOLJENI A BREZPLAČNI SPREHOD

Med območjema Sv. Katarine in Sv. Nikolaja pri Ankaranu so na sedmih hektarjih odprli sredozemski slani travnik. Gre za priljubljeno sprehajališče izletnikov kot tudi za ekosistem, kjer bivajo ogrožene rastlinske vrste. Sicer pa so februarja v Ankaranu ob finančni pomoči kneževine Monako nad travnik postavili 170 metrov dolgo leseno pešpot. Nato so avgusta postavili še usmerjevalne table, ki obiskovalce podrobno seznanjajo s favno slanega travnika.

MANJŠJA VZREJA RIB

V Sloveniji so ribogojci lani vzredili in izlovili 1120 ton sladkovodnih rib. Skupna proizvodnja je bila za 13,6 odstotka nižja od predlanske, predvsem na račun manjše vzreje hladnovodnih rib zaradi ponudbe cenejših rib iz drugih držav EZ.

PO SVETU

ZA ODPRAVO REVŠČINE

Evropska komisija je z Mednarodno organizacijo frankofonije podpisala memorandum o soglasju, katerega namen je krepitev sodelovanja med stranema. Instituciji naj bi sodelovali predvsem v prizadevanjih za odpravo revščine, spodbujanju demokracije, spodbujanju človekovih pravic ter ohranjanju kulturne in jezikovne raznolikosti, pa tudi na področju polstva, gospodarstva in socialnih zadev. Mednarodna organizacija frankofonije združuje 53 držav oziroma 175 milijonov francosko govorečih ljudi na petih različnih celinah. Njen glavni cilj je spodbujanje uporabe francoskega jezika, hkrati pa tudi skupno angažiranje na področju ohranjanja in spodbujanja kulturne in jezikovne raznolikosti, miru, demokracije, človekovih pravic, izobraževanja, raziskav ter trajnostnega razvoja.

NESMISEL V DARFURJU

Mednarodna nevladna organizacija za zaščito človekovih pravic Amnesty International je opozorila, da prihod dodatnih sudanskih vojakov v Darfur grozi s skorajšnjo humanitarno katastrofo. Darfurski begunci so zgroženi, saj so isti vojaki, ki so jih pregnali z njihovih domov, zdaj domnevno odposlani za njihovo varstvo. Prihod sudanskih vladnih sil v Darfur je sicer del sudanskega načrta za zagotavljanje varnosti na tem območju. Po prepričanju omenjene nevladne organizacije bi morala mednarodna skupnost ta načrt odločno zavrniti, Združeni narodi pa bi morali pritisniti na sudansko vlado, da bi v Darfurju dovolila namestitve mednarodnih mirovnih enot.

POTOPLJENI BEGUNCI

Pred zahodnoafriško obalo sta se stopila dva čolna s prebežniki, ki so iz Mavretanije in Senegala želeli pobegniti na Kanarske otoke. Pri tem je življenje izgubilo vsaj 22 ljudi, število pa naj bi po pričakovanjih še naraslo, saj s podobnimi čolni prevažajo tudi več kot sto ljudi naenkrat. Ob koncu tedna so španske oblasti zajele že približno 300 Afričanov, ki so želeli na lesenih čolnih doseči obale Španije. Večina so jih zajeli v bližini mesta Almeria na južni španski obali, nekateri pa so dosegli Kanarske otoke. Tam so od januarja napeli že približno 19 tisoč prebežnikov, kar je skoraj trikrat toliko kot v celotnem lanskem letu.

NESKONČNA PRAVLJICA IRANA

Glavni iranski jedrski pogajalec Ari Laridžani je predlagal, da bi se Iran o jedrskem vprašanju s stalnimi članicami Varnostnega sveta Združenih narodov in Nemčijo pogajal na ministrski ravni. Kot je zatrdil Laridžani, je Iran pripravljena na pogajanja kjerkoli in kadarkoli. Izraelska zunanja

PISALI SMO PRED 50 LETI

NAŠA SKRB IN DOLŽNOST

O slovenskem protikomunističnem emigrantskem tisku smo že ponovno poročali. Poudarjali smo njegov pomen in njegovo važnost. Naglašali zlasti da je treba storiti vse, da bo ta tisk v svetu lahko nemoteno izhajal in nadaljeval tradicijo slovenskega predvojnega demokratičnega tiska doma ...

Saj je slovenski list najboljši prijatelj slovenske emigracije. Je živa vez, ki veže in druži slovenski življenj ne samo v Argentini, ampak po vseh delih sveta. Ganljiva so pisma, ki jih dobiva uredništvo Svobodne Slovenije od rojakov, ki so čisto sami v kakem zapuščinem kraju ...

Kartoteka naročnikov izseljenskega lista je zanimiva stvar. Je verna slika zavednosti izseljencev. Mnogo jih je v kartoteki naročnikov, ki s težavo izpolnjujejo obveznosti, pa jih le izpolnjujejo. Marsikoga pa bi obšla rdečica sramu, če bi pregledoval kartotečni seznam in bi videl notri svoje znance in prijatelje, za sebe pa ne bi našel opravičila, da ga ni med njimi.

SLOVENCI V ARGENTINI BUENOS AIRES

Mednarodna odbojkaška tekma med SFZ in Ruskim moštvom AJOC iz Quilmesa.

Moštvo A Slov. fantovske zveze je v nedeljo 26. VIII. t. l. igralo v Quilmesu z ruskim moštvom AJOC revanžno tekmo v odbojki. Od petih odigranih setov je SFZ dobila 3 in izgubila 2 z naslednjimi rezultati: 15:5; 11:16; 14:16; 15:15 in 15:12.

Po tej tekmi je SFZ končno veljavno odnesla zmago v obeh srečanjih. Igra je bila zelo napeta in občinstvo nenavadno številno. Po besedah ruskih odbojkarjev je moštvo SFZ pokazalo odlično igranje, posebno kar se tiče hitrosti in obvladanja žoge. Želeti je samo, da bi se podobne mednarodne tekme čim večkrat vrstile, kajti na ta način se najbolj poglobljajo prijateljski odnosi med različnimi narodnostmi.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Milana Vojnoviča in njegove žene ge. Tatjane roj. Sušnik, se je rodil sin Anton. Srečni družini naše čestitke.

LANUS

Krajevni odbor Društva Slovencev v Lanusu priredi s sodelovanjem odseka Slovenske fantovske zveze v Lanusu in lanuškega slovenskega pevskega zbora v nedeljo 2. septembra t. l. ob petih popoldne **prosvetni večer**. Posvečen bo „lepotam slovenske zemlje“. Predavanje bodo spremljale skioptične slike z godbo in slovensko pesmijo.

Svobodna Slovenija, 30. avgusta 1956 - št. 35

ministrica Cipi Livni pa je danes mednarodno skupnost pozvala, naj ustavi „grožnjo“, ki jo svetu predstavlja Iran. Obenem pa je to državo obtožila, da skuša le pridobiti dodaten čas, ki ga potrebuje za izdelavo jedrskega orožja. Kot je znano je Iran prejmi teden odgovoril na ponudbo stalnih članic Varnostnega sveta Združenih narodov in Nemčije za rešitev jedrskega spora, ki jo je uesterica Teheranu predstavila v začetku junija, in v kateri v zameno za številne spodbude zahtevajo ustavitev vseh dejavnosti bogatenja urana. Vsebina odgovora sicer ni znana, vendar pa naj bi Iran omenjeno zahtevo v njem zavrnili.

OJ TA DIM

Letno zaradi posledic pasivnega kajenja v Evropski uniji umre 79.500 ljudi, od tega med nekadilci kar 19.250. Poročilo Dvig dimne zavese: 10 razlogov za nekadijsko Evropo, ki je namenjeno ozaveščanju evropskih politikov o nujnosti zakonske prepovedi kajenja na javnih in delovnih mestih, navaja, da skoraj 61 tisoč ljudi umre zaradi bolezni srca in infarktov, 13 tisoč ljudi umre zaradi pljučnega raka, 5 tisoč pa zaradi kroničnih dihalnih bolezni. V Sloveniji so leta 2002 zaradi pasivnega kajenja umrli 303 ljudje, od tega 13 zaradi izpostavljenosti dimu na delovnem mestu.

SLOVENCI IN ŠPORT

NAJVEČJI SLOVENSKI USPEH

Tanja Žakelj je na svetovnem prvenstvu v gorskem kolesarstvu v Rotorui na Novi Zelandiji dosegla največji slovenski uspeh v tem športu. Še ne 18-letna kolesarka iz Ledin nad Idrijo je zmagala v olimpijski disciplini krosu v kategoriji mladink.

Tanja Žakelj (v sredi) na samem svetovnem vrhu

LAHKA ATLETIKA

Marija Šestak je na atletskem mitingu EAA v avstrijskem Linzu v troskoku zasedla drugo mesto (14,33 m), tretja je bila svetovna dvoranska rekorderka na 800 m Jolanda Čeplak v teku na 1000 m (2:37,13), Škofjeločanka Brigita Langerholc pa v tem teku peta z osebnim rekordom (2:37,47). Škofjeločan Matic Osovnikar v teku na 100 m zasedel četrto mesto (10,28).

Marija Šestak pa je na atletskem mitingu v Rietiju v Italiji v troskoku ponovila dosežek v Linzu, a z boljšim skokom in izenačila osebni rekord: 14,52 m.

Kranjčan Rožle Prezelj je na atletskem mitingu EAA v Banski Bystrici na Slovarkem v skoku v višino zasedel 2. mesto (2,20 m), Merlene Ottey pa je bila 4. v teku A na 200 m.

MEDALJE V DIVJIH VODAH

Slovenski slalomisti na divjih vodah so na evropskem prvenstvu mladincev in mlajših članov do 23 let poskrbeli za dobre rezultate. Dvojci Blaž Oven/Luka Slapčak, Anže/Jure Janežič in Sašo Taljat/Luka Božič so osvojili naslov evropskih prvakov, kanuisti Jona Zakrajšek, Benjamin Savšek in Marko Čivčija pa so se prav tako v ekipni tekmi okitili s srebrnim odličjem v starejši kategoriji.

Mmed mlajšimi člani si je priveslal zlato odličje kajaka Peter Kauzer, slovenski uspeh pa je dopolnila kajarka Urra Kragelj z bronom med mladinkami.

ŠE MEDALJE NA VODI

Po zaslugi dvojnega dvojca in najboljših slovenskih veslačev Iztoka Čopa in Luke Špika je Slovenija z njunim drugim mestom osvojila že skupno štirinajsto kolajno na svetovnih prvenstvih. Četverec brez krmarja Matej Prelog, brata Miha in Tomaž Pirih ter Rok Kolander so bili peti, lahki skifist Bine Pišar pa četrti.

DOBRI SPEEDWAYSKI NASTOPI

Najboljši slovenski speedwayist Matej Žagar je na dirki za VN Četke v Pragi, osmi letonjni preizkušnji serije Grand Prix, z drugim mestom dosegel najboljšo uvrstitev v karieri. Zmagal je Danec Hans Andersen. - Avstralec Jason Crump si je z uvrstivijo v polfinale nabral dovolj točk, da je že dve dirki pred koncem osvojil naslov svetovnega prvaka. Žagar je v skupnem seštevku SP osmi.

VRNIL SE JE IGOR MAJČEN

Slovenski plavalec Igor Majcen se po krajšem premoru vrača med daljinske plavalce. Na Hvaru - kjer je bil leta 1989 na petikilometrski razdalji že evropski prvak, njegov brat Nace pa je takrat zmagal na 25 km, - je osvojil tretje mesto na klasično 16-kilometrski tekmi.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča

V Sloveniji se je rodil **Tomaž Alojzij Kočar**. Očka je Jani Kočar, mamica pa Griselda Cardozo. **Srečnim staršem iskreno čestitamo!**

Poroka

V ponedeljek, 21. avgusta sta se poročila v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **Gregor Modic** in **Sara Urbančič**. Priče so bile ženinovi starši Alojzij Modic in Barbka Maček ter nevestina mati Francka Urbančič roj. Bergant in nevestin brat Damijan Urbančič. Poročil ju je župnik Roberto Daniel Scardamaglia med somarjevanjem s prelatom Juretom Rodetom.

Novoporočencema čestitamo in želimo obilo sreče!

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: Alojzij Rezelj / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar

Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj / Urednik: Tone Mizerit / Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Franci Markež, Ana Marija Klanjšček Hren, Marta Križ Golob, Vera Breznikar Podržaj, Jernej Tomazin, Katica Cukjati, Viktor Leber.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 100, pri pošiljanju po pošti pa \$ 130; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

MALI OGLASI

GOSPODARSTVO

Finančne storitve. Tel.: 4482-2633 / 15-4526-9535. Od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

TURIZEM

TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089

de Lucia Bogataj

H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI

Dr. Klavdija V. Bavac - Nevrolog - Nevropsihiater. Konzultorij na Caballito in Tabladi. Ordinira ortotiki in četrtkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na 15-4409-4437.

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital Añich, Odvetnik Paraná 830, 5. nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščenske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

29. avgusta 2006

1 EVRO 239,6 SIT
1 US dolar 187,7 SIT

URADNE URE

Uradne ure pisarne Zedinjene Slovenije, ter uredništva in uprave Svobodne Slovenije so od ponedeljka do petka, od 10. do 19. Na argentinske državne in na cerkvene praznike ne uradujemo. **Prosimo rojake, da ta urnik upoštevaajo!**

OBVESTILA

SOBOTA, 2. septembra:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Domače koline na Pristavi od 19. uri.

Srečanje visokošolcev v Slovenski hiši ob 20. uri. Predaval bo Martin Sumnik: „Razmišljanja o etiki in sodobnosti“.

NEDELJA, 3. septembra:

Sv. maša za Rupnika, Hacina in sodelavce, ob 9.30 v slovenski cerkvi Marije Pomagaj.

40. obletnica Zveze slovenskih mater in žena, ob 16. uri v Slovenski hiši.

PETEK, 8. septembra:

Seja Medorganizacijskega sveta, ob 20. uri na Pristavi v Castelarju.

SOBOTA, 9. septembra:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Premiera otroške igre v Slomškovem domu.

NEDELJA, 10. septembra:

Mladinski dan v Našem domu v San Justo

SOBOTA, 16. septembra:

Pomladanski ples v San Martinu

NEDELJA, 17. septembra:

45° Obletnica Slomškovega doma

ČETRTEK, 21. septembra:

Sestanek ZSMŽ San Martín ob 16. uri. Praznovale bomo rojstne dneve vseh naših članic.

SOBOTA, 23. septembra:

Proslava šolskih otrok na čast Antonu Martinu Slomšku
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Koncert ob 35-letnici – Meñani pevski zbor San Justo

NEDELJA, 24. septembra:

Mladinski dan v Slovenski vasi.

Meñani pevski zbor San Justo

vabi na

KONCERT OB 35. OBLETNICI

v soboto, 23. septembra, točno ob 20.30 uri v Našem domu.

Po koncertu na razpolago večerja. Vstopnice dobite pri pevcih.

V KOŠARKI SMO PADLI

tam za turškimi gričem

Slovenska košarkarska reprezentanca je v četrtem krogu predtekmovanja (skupina D) na svetovnem prvenstvu v Saporu premagala Portoriko z 90:82 (27:17, 52:33, 67:55), izgubila pa s Kitajsko s 77:78 (22:17, 46:38, 59:57). Točko, ki je manjkala za uvrstitev, ji je podarila Italija, ki je premagala Portoriko ravno tako tesno (73:72) in ji omogočila nadaljevati nastope na svetovnem prvenstvu.

nanjega meta. Dve minuti in 45 sekund pred koncem je imela Slovenija spet 4 točke naskoka (81:77), v 60 sekundah pa prejela tri trojke in zato morala domov. Vsekakor je bil v večini iger razplet podoben: najprej

V osmini finala pa se je pomerila s Turčijo in ponovno izgubila, to pot s 84:90 (19:20, 36:44, 60:60). Tekmo je izgubila, ker ni znala zaustaviti zu-

velik slovenski naskok, ki se je z vsako sekundo manjšal. S Portorikom se je izteklo srečno, proti Italiji, Kitajski in Turčiji pa žalostno.

Kot tolažbo bi lahko zapisali, da smo bili odlojeni dileme, za koga bi navijali v naslednji igri, ki bi bila v primeri slovenske zmage – med Slovenijo in Argentino ...

Italija za poenostavitev prehodov meje

Podtajnik na italijanskem ministrstvu za notranje zadeve Ettore Rosato je za Primorski dnevnik dejal, da se je italijansko notranje ministrstvo zaradi predvidenega zamika pri priritvi schengenskega območja odločilo pospešiti postopke za odobritev vseh slovensko-italijanskih protokolov, ki zadevajo prehajanje meje. Eden izmed njih predvideva tudi skupno kontrolo pri prehodu državne meje, kar bi poenostavilo prehajanje italijansko-slovenske meje.

Podobne sporazume je Slovenija že sklenila z Avstrijo in Madžarsko, s čimer so bile odpravljene dvojne kontrole na mejah z omenjenima državama, saj policisti kontrolirajo potnike le ob vstopu v državo, ob izstopu pa ne. Slovenija je Italiji v zvezi s poenostavitvijo postopkov pri prehodu državne meje predlagala več možnih rešitev, vendar od Rima te ni dobila odgovora, ob tem pije Primorski dnevnik.

V Sloveniji biometrični potni listi

Slovenija je v ponedeljek, 28. t.m. začela izdajati potne liste, ki bodo vsebovali biometrične podatke. Zaenkrat bo na posebnem čipu zabeležena le podoba obraza, temu pa bodo kasneje dodali prstni odtis. Takšen dokument naj bi bil varnejši, obenem pa naj bi pospešil postopke na meji in omogočil nadaljnji obisk ZDA brez vizuma.

Uvedba novih potnih listov pa ne pomeni, da bodo morali državljani sedaj nujno zamenjati stare potne liste, saj bodo ti ostali v veljavi do izteka roka veljavnosti.

Novi potni list bo vseboval brezkontaktni čip, ki bo nevidno vgrajen v biografsko stran potnega lista.

Na njem bodo shranjeni podatki, ki so tudi sicer vidno zapisani v potnem listu, in biometrična fotografija imetnika, sicer pa se nov potni list na videz ne bo bistveno razlikoval od starega.

Za izdelovalca novih slovenskih potnih listov je bilo izbrano podjetje Cetis, ki zagotavlja, da je dokument zasnovan v skladu z vsemi mednarodnimi zahtevami in da pri njegovi izdelavi ne bo težav. Državljeni bodo morali za potni list na 32 straneh, ki bo veljaven deset let, odšteti 8635 tolarjev, pri tem pa se ne bodo mogli odločati med različnimi vrstami dokumentov, temveč bodo vsi izdani potni listi,

tudi otroški, biometrični.

Vlogi bo moral priložiti le fotografijo predpisane velikosti in ustrezne kvalitete, za izdelavo katerih bodo fotografi prejeli točna navodila. Po zatrdilu ministra za notranje zadeve Dragutina Mateja so upravne enote na izdajanje novih potnih listov že dobro pripravljene in ustrezno opremljene, zato pred okenci kljub nekoliko daljšemu postopku ne pričakujejo daljših vrst.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

SLOMŠKOV DOM 45. OBLETNICA

Nedelja 17. septembra 2006

45. Mladinski dan v Našem domu

10. SEPTEMBRA

8:00 sv. maša
9:15 dviganje zastav
9:30 začetek tekmovanj
13:00 kosilo
19:00 kulturni program nato prosta zabava (Slovenski instrumentalni ansambel in DJ)

Naš dom | Hipólito Yrigoyen 2756 | San Justo

Slovenska kulturna akcija

vas prisrčno vabi na koncert zбора

Niños y jóvenes cantores de Bariloche in Camerata Nativitatis

pod vodstvom prof. Andreja Jana

v soboto, 9. septembra ob 20. uri v veliki dvorani Slovenske hiše.

V Slomškovo doma je priplaval

ARIELA, mala morska deklica

Otroci iz vseh domov! Pridite in pripeljite s seboj starše in prijatelje!

Igra bo v soboto, 9. septembra, v Slomškovem domu ob 19 uri. Vabi Slomškova šola

Odpri oči!

MARTIN SUŠNIK

RAZMIŠLJANJA O ETIKI IN SODOBNOSTI

Ciklus sestankov za akademike

02.09 ob 20:00 v mali dvorani